

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-11-18>

УДК 330.34

ДЕТЕРМІНАНТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

Кириленко С.В.

DETERMINANTS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL ECONOMY AND FINANCIAL SECTOR TRANSFORMATION

Kyrylenko S.V.

В представленій роботі зазначено, що інноваційний розвиток у контексті цифрової економіки та трансформації фінансового сектору залежить від численних детермінант, які формують умови для створення та впровадження новаторських технологій та підходів. Завдяки розвитку комунікацій та технологій зв'язку – стільникового, супутникового, широкосмугового та бездротових технологій, почався процес цифровізації суспільства. Якщо глобальна мережа Інтернет відкрила шлях для обміну інформації, то сучасні технології, що втілюються у поширенні персональних засобів зв'язку – смартфонів та персональних комп'ютерів, змінили сам процес отримання, обміну та використання інформації. Вплив цифровізації та інформатизації суспільства на економічне зростання відбувався з одночасною трансформацією підходів до обробки даних, їх накопичення та змін в парадигмі торговельних та економічних відносин. Для побудови стійкої цифрової економіки і досягнення економічного зростання необхідно виявити та проаналізувати тенденції цифровізації в різних сферах життя та виокремити потенційні можливості для подальшого розвитку. Метою статті є аналіз етапів розвитку глобалізаційних процесів та вплив на них цифровізації, визначення основних наслідків впровадження цифрових технологій в економіці, виробництві та інших сферах, а також аналіз тенденцій та перспектив для подальшого розвитку вітчизняної економіки та бізнесу в контексті впровадження принципів цифрової економіки та їх переваги. Автор аналізує тенденції розвитку глобалізаційних процесів в світовій економіці та те, яким чином впливає цифрова трансформація на міжнародний розвиток. В статті наведено основні етапи глобальних перетворень, викликаних цифровізацією, а також вплив цифрової трансформації на економіку. Розглянуто переваги

впровадження принципів цифрової економіки та ризику, котрі викликані зміною економічної парадигми в контексті цифровізації всіх сфер нашого життя. Ці детермінанти взаємодіють та впливають на інноваційний розвиток у цифровому фінансовому секторі. Врахування цих факторів дозволяє створювати ефективні стратегії для успішної трансформації та впровадження цифрових інновацій в фінансову сферу.

Ключові слова: цифровізація, глобалізаційні зміни, цифрова економіка, цифрові технології, глобалізація, фінансові інструменти, високотехнологічний ринок, інноваційний розвиток.

Вступ. Сучасний економічний розвиток неможливий без використання новітніх досягнень науково-технічного прогресу в галузі цифрових даних, автоматизації, інформатизації. Цифрові технології стрімко ввійшли не лише в побут, але і стали рушійною силою міжнародної співпраці, скасувавши кордони для обміну, пошуку та обміну інформацією, в тому числі фінансових транзакцій, інвестицій, торгівлі, тощо. Цифровізація сприяла стрімким глобалізаційним змінам, надавши доступ практично всім регіонам та країнам до глобальної мережі та технологіям, котрі розвивались саме завдяки появі Інтернет. Розвиток ІТ-галузі змінив не тільки способи обробки та обміну інформацією, але і спричинив трансформаційні зміни в світовій економіці, сприявши появі нових технологічних країн-лідерів та створивши нові галузі економіки та сфери бізнесу. Міжнародна кооперація та співробітництво стали доступними в зовсім

іншій площині, базуючись на даних та можливостях швидкого і зручного їх обміну.

Аналіз впливу цифровізації на глобалізаційні зміни в економіці дозволяє виявити існуючі тенденції та розглянути перспективи їх розвитку не лише на світовому рівні, але і в межах окремої країни, регіону чи галузі.

Метою статті є аналіз етапів розвитку глобалізаційних процесів та вплив на них цифровізації, визначення основних наслідків впровадження цифрових технологій в економіці, виробництві та інших сферах, а також аналіз тенденцій та перспектив для подальшого розвитку вітчизняної економіки та бізнесу в контексті впровадження принципів цифрової економіки та їх переваги.

Аналіз досліджень та публікацій. Питанню розвитку цифрових технологій у контексті економічного зростання та цифровізації економіки приділяють багато зарубіжних та вітчизняних вчених. Зокрема особливу увагу в своїх дослідженнях акцентують на аспектах цифрової економіки, як складової новітніх глобалізаційних змін у світі такі зарубіжні вчені як А. Вільямс, П. Друкер, Н. Асіш, М. Перрі та Д. Тапскот. До вітчизняних науковців, предметом дослідження котрих є цифрова економіка та принципи її формування належать Н. Метеленко, В. Македон, О. Коваленко, К. Січкаренко, М. Рубанов, Н. Пантелеєва, Л. Меренкова, С. Дробязко та інші.

Одним із перших науковців, хто ввів поняття «цифрова економіка» був Д. Тапскот, який описав це явище в своїй книзі «Цифрова економіка: обіцянки та небезпека в епоху мережевого інтелекту» [1]. Однак саме Н. Негропonte вдалось максимально популяризувати термін «цифрова економіка» завдяки опублікованій в 1995 книзі «Життя у цифровому стилі», вихід якої сприяв стрімкому поширенню даного терміну серед широких кіл управлінців, політиків, науковців та економістів [4]. К. Холройд та К. Коутс в своїй книзі «Нація інновацій. Наука та технології в Японії 21 століття» проводять аналогії сучасної цифрової економіки, головними активами котрої є дані та доступ до них із ресурсною економікою минулого, де головним активом були саме ресурси – золота, нафта та інші корисні копалини [2]. Особливу увагу розвитку інноваційних процесів в економіці приділяє К. Далман, який визначає, що необхідними факторами інноваційного розвитку та високого рівня конкурентоспроможності для країни є:

безперервні інвестиції в технічній сфері, навчання та підготовка кадрів, інтелектуальний потенціал, а також високорозвинена транспортна та інформаційна інфраструктури [3].

В. Філіпов визначає головуючу роль інновацій в інформаційній сфері як запоруки розвитку бізнесу на засадах сталого розвитку, окреслюючи системний підхід в управлінні підприємством в сучасних умовах [6]. Н. Пантелеєва розглядає цифровізацію передусім в контексті розвитку фінансового та банківського секторів та визначає передумови розвитку цих галузей в цифрову епоху, а також аналізує загрози, що виникають при трансформації економічних зв'язків в новітній цифровій економіці [5]. Наукове дослідження використання інформаційно-аналітичних технологій та систем в різних країнах світу проводить в своїх роботах В. Македон. При цьому на думку вченого, саме інвестиції країнами та окремими бізнесами в інформаційні та комунікаційні технології та їх широке розповсюдження є фундаментальним фактором конкурентоспроможності на світовому ринку та сприяють економічному зростанню [7].

Проте деякі питання впливу цифровізації на глобалізаційні зміни потребують подальшого наукового вивчення.

Виклад основного матеріалу. Розвиток та подальше розповсюдження цифрових технологій, як глобального явища кінця ХХ століття, можна вважати однією із причин стрімких глобалізаційних змін у світі. Однією із провідних цифрових технологій, вплив яких на сучасний світ є революційним, став Інтернет та електронна пошта. За декілька десятиліть з моменту появи цих та інших цифрових технологій, саме цифровізація стала однією з основ стратегічного розвитку багатьох країн світу на усіх континентах. Сьогодні поняття «цифрова економіка» не є дискусійним визначенням, а вважається цілком сформованою новітньою формою організації економічних та фінансових взаємовідносин, що тісно пов'язана і базується на передових досягненнях науково-технічного прогресу, а саме інформаційних технологіях [9].

Глобалізація, як окрема тенденція світового економічного розвитку, стала чітко вираженою ще наприкінці ХІХ та на початку ХХ століття внаслідок розвитку нових видів транспорту та посилення міграційних процесів. Невдовзі глобалізаційні зміни в економіці стали закріплюватись на міжнародному рівні. В жовтні 1947 року була укладена Генеральна Угода по

тарифам та зборам, що об'єднала на момент підписання 23 країни Європи та світу. В подальшому відбулось створення міжнародних та світових інституцій, які сформували порядок та принципи здійснення торгівлі, економічного розвитку, охорони навколишнього середовища, безпеки та співпраці різних країн світу.

Фактором успішного та стрімкого розвитку міжнародних відносин, а саме бізнесу, кооперації, торгівлі та інших стало те, що саме цифрові технології забезпечили вирішення ключової потреби – швидкість обміну даними (аналітика, повідомлення, платежі, звітність та управлінська комунікація). Практично миттєвий доступ до інформації в режимі реального часу та зручні комунікаційні можливості завдяки поширенню різних видів зв'язку (Інтернет, телефонія, факс та передача даних, супутниковий зв'язок) сприяли глобальному розширенню бізнесу та зробили можливим суттєво скоротити час на отримання та обробку інформації і, відповідно, прийняття управлінських рішень.

Стосовно власне самого терміну «цифровізація», то під ним варто розглядати ті процеси та зміни, котрі відбуваються в економіці та бізнесі саме завдяки використанню новітніх інформаційних та комунікаційних технологій і в даному аспекті ми повністю погоджуємося з наступним визначенням терміну «цифровізація» яке надає дослідницька компанія Gartner: «цифровізація – це використання передових цифрових технологій для трансформації бізнес-моделі та пошуку нових можливостей для отримання доходів і створення вартості, це процес переходу до цифрового бізнесу» [8]. Проте не варто розглядати цифровізацію лише як трансформаційні зміни в економічній сфері та бізнесі, оскільки вона стосується усіх сфер життя і лише за умови охоплення багатьох галузей, в тому числі соціальної сфери, науки, бізнесу та економіки сприяє інноваційному розвитку. Таку ж думку підтримує Т. Карчева, за визначенням якої «цифровізація передбачає використання інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах соціально-економічного життя суспільства, що дозволяє підвищувати ефективність функціонування як окремих суб'єктів господарювання, та і підвищувати якість життя населення» [9].

Глобалізаційні зміни, які відбувались на межі ХІХ-ХХ століття, стосувались в першу чергу посилення міжнародної співпраці та кооперації. Наслідком цих глобалізаційних процесів стало формування та посилення міжнародної торгівлі. Вже наприкінці 70-х років

минулого століття глобалізаційні процеси в світі зазнали значного впливу інформаційних технологій. Так, поява глобальної мережі Інтернет не тільки дала поштовх інноваційному розвитку сфері комунікацій та зв'язку, але і значно вплинула на засоби масової інформації. Розвиток новітніх технологій мав вплив і на економічну сферу. Наслідком стала поява міжнародних платіжних систем VISA та MasterCard, а також міжнародної системи розрахунків SWIFT. Миттєвий доступ до інформації в будь-якому місці, а також швидке оновлення та поява актуальної інформації і можливість обміну нею назавжди змінили принципи комунікації та стали ініціюючим фактором «цифрової революції». Отже першим етапом глобалізаційних змін в контексті цифровізації та цифрової трансформації слід вважати появу глобальної мережі Інтернет, котра відкрила можливості доступу до інформації та даних, а також забезпечила можливість обміну нею незалежно від географічного розташування користувачів. Технологічний базис та програмне забезпечення для функціонування мережі Інтернет став фундаментом для подальшого еволюційного розвитку даної технології та супутніх технологій та продуктів.

Завдяки розвитку комунікацій та технологій зв'язку – стільникового, супутникового, широкосмугового та бездротових технологій, почався процес цифровізації суспільства. Якщо глобальна мережа Інтернет відкрила шлях для обміну інформації, то сучасні технології, що втілились у поширенні персональних засобів зв'язку – смартфонів та персональних комп'ютерів, змінили сам процес отримання, обміну та використання інформації. З розповсюдженням смартфонів з доступом до глобальної мережі значно спростився обмін та створення інформації. Тепер для отримання будь-яких даних абоненту та користувачу достатньо зробити запит в пошуковій системі та отримати необхідну інформацію в тому чи іншому вигляді. Вплив цифровізації та інформатизації суспільства на економічне зростання відбувався з одночасною трансформацією підходів до обробки даних, їх накопичення та змін в парадигмі торгівельних та економічних відносин. Основними тенденціями, котрі вплинули на зміни в бізнес-моделі багатьох компаній, а також появи зовсім нових моделей та ринків в цілому, були наступні.

1. Виникнення цифрових продуктів та широке їх розповсюдження. До таких продуктів відноситься в першу чергу програмне

забезпечення та патентовані технології. Багато інформаційних та програмних продуктів стали продаватися за підписною моделлю, що передбачала можливість використання цих продуктів за умови регулярних платежів.

2. Поява хмарних технологій – можливість обробки даних на стороні провайдерів хмарних рішень, що, у свою чергу, істотно підвищило якість та швидкість обробки. Тепер компанії та користувачі можуть скористатись потужностями провайдерів для обробки власних даних замість пошуку інвестицій на придбання дорогого обладнання, використання якого не завжди економічно обґрунтовано з точки зору кінцевого користувача.

3. Створення транснаціональних торговельних майданчиків та маркетплейсів. Вихід на міжнародний ринок для багатьох компаній тепер став простим і зручним завдяки маркетплейсам, котрі дозволяють розмістити пропозицію товарів чи послуг і беруть на себе технологічний супровід майданчику, а також забезпечують пошук потенційних користувачів чи покупців за допомогою реклами та просування в мережі Інтернет. Яскравим прикладом таких майданчиків є Aliexpress (компанія Alibaba), на якому користувачі зі всього світу можуть продавати чи купувати товари зі зручним пошуком. Подібними прикладами міжнародних торговельних майданчиків є аукціон EBAY та міжнародний маркетплейс AMAZON.

4. Розвиток технологій штучного інтелекту та нейронних мереж. Дані технології відкривають нові можливості для математичного та статистичного моделювання будь-яких процесів – вивчення впливу тих чи інших факторів на економіку, соціальні дослідження, прогнозування попиту в бізнесі, виявлення загроз та передумов при розробці тих чи інших продуктів чи послуг, аналіз споживачів та їхнього шляху, тощо. Генеративні моделі штучного інтелекту дозволяють пришвидшити розрахунки та обробляти велику кількість даних, котрі накопичуються в процесі діяльності людини і знаходити в них «ключі» та закономірності для створення прогнозів. Прикладом використання таких технологій в бізнесі може бути аналіз стану кредитного портфелю банків на предмет ризиків та їх мінімізації з отриманням відповідних рекомендацій стосовно кредитної політики на перспективу. Також технології штучного інтелекту можуть використовуватись при аналізі даних про клієнтський шлях та його етапи з можливістю отримання персоналізованих

пропозицій для окремих клієнтів, їх груп та сегментів, тощо.

5. Розвиток багатоцільових цифрових платформ. Окрім торговельних цифрових платформ (маркетплейсів) широкого розповсюдження набули цифрові платформи, які відрізняються за призначенням, але виконують подібні функції: дозволяють об'єднати користувачів і провайдерів послуг з метою реалізації обраного функціоналу. Так, розрізняють інвестиційні платформи, котрі дозволяють знайти інвесторів і отримати фінансування для різноманітних проєктів на регіональному, локальному, державному чи світовому рівні. SAP рішення та відповідні платформи відносять до інноваційних, завдяки широким можливостям при використанні для управління даними, підприємствами та компаніями. До транзакційних платформ відносять портали, котрі дозволяють купувати, продавати та надавати послуги чи бути посередниками в торгівлі. Окремим підвидом цифрових платформ є системи для реєстрації, обліку та взаємодії громадян в рамках електронного уряду.

Наведені вище фактори призвели до наступного етапу глобалізаційних процесів – виникнення, розвиток та поширення цифрової економіки. Основним поштовхом до переходу до принципів цифрової економіки стало розширення міжнародної торгівлі і руху фінансових потоків. Можливості, котрі відкривали цифрові технології в фінансовому секторі, стали запорукою становлення трансконтинентальної торгівлі, зростання рівня прямих міжнародних інвестицій, а головне – спрощення міжнародних фінансових транзакцій. Наслідком цього стало те, що все більше регіонів світу отримують можливість приймати участь в міжнародній фінансовій діяльності, зокрема в інвестуванні. Завдяки глобалізаційним процесам, спричиненим в тому числі розвитком цифрових технологій у фінансовій сфері, стало і зміщення міжнародних фінансових центрів та осередків торгівлі. Так, ще у 2016 році консалтингова компанія McKeansey в своєму дослідженні вказала, що на початку 2008 року серед п'ятірки найбільших світових бірж були лише північноамериканські та європейські. Однак вже на початку 2018 року з цієї п'ятірки три були біржами азійського регіону [11].

При вивченні етапів розвитку цифрової економіки зустрічається твердження, що її формування відбувається шляхом проходження трьох етапів. До першого відносять формування

технологічного підґрунтя – розробка мережевих технологій, створення глобальної мережі, пошукових систем та необхідної апаратно-програмної інфраструктури [14]. На другому етапі відбувалось стрімке зростання кількості цифрових сервісів та технологій, що базувались на принципах роботи глобальної мережі – маркетплейси, месенджери, сервіси для онлайн-торгівлі, цифрові ЗМІ, тощо. Третім етапом, котрий триває і в наш час, є трансформація бізнес-моделей і зміна економічних зв'язків, які стали характерними саме для цифрової економіки (електронна комерція, поява цифрових продуктів, транснаціональні розрахунки, B2B та B2C платформи, тощо).

Якщо аналізувати вплив цифровізації на глобальні зміни та економіку, то серед позитивних зрушень необхідно виділити наступні:

- підвищення продуктивності праці завдяки впровадженню новітніх технологій, що скорочують час виконання певних операцій, автоматизують рутинні процеси та дозволяють вивільнити задіяний людський капітал для вирішення комплексних завдань, де автоматизація все ще не дозволяє цього зробити;
- створення нових бізнесів та бізнес-моделей, розвиток яких стимулює економічне зростання та створює нові робочі місця. Внаслідок цього відбувається інтелектуалізація людського капіталу через використання новітніх технологій, розвитку науково-технічного прогресу та інформатизації управління;
- скорочення витрат завдяки впровадженню штучного інтелекту, хмарних сервісів та систем комплексної обробки даних;
- доступ до міжнародного ринку товарів та інвестицій, завдяки використанню B2B\B2C платформ;
- доступ до великого обсягу даних відкриває нові можливості для навчання, в тому числі віддаленого;
- розширення та спрощення міжнародної співпраці в торгівлі, інвестиціях, обміну знаннями, тощо.

Однак впровадження цифрових технологій несе в собі й окремі ризики, які є наслідком автоматизації певних процесів та використання інформаційних технологій. До найбільш вагомих вартості віднести такі:

- ризики соціального характеру, які полягають в тому, що широке розповсюдження автоматизації (як завдяки програмним засобам так і апаратним) призводить до уніфікації певних

операцій і впровадженню роботизованих систем для виконання певних видів робіт, збільшуючи безробіття в поки що певних сферах (логістика, виробництво, тощо);

- ризики кібер-безпеки, які стосуються потенційної можливості втрати даних, їх захисту та супутніх проблем, пов'язаних із зберіганням даних. До того ж завдяки широкому впровадженню мережевого доступу на підприємствах та в усіх сферах нашого життя, особливої уваги набуває питання захисту інформації через можливості проникнення в критично важливу інфраструктуру, прикладом чого є окремі парадигми ведення гібридної війни (на прикладі вторгнення РФ та хакерських атак на інфраструктуру України);

- політичні ризики, що передбачають дедалі більше послаблення ролі держави в якості контролюючого органу при здійсненні транзакцій та обміні даними. Завдяки криптовалютам, технології блокчейну та смарт-контрактам громадяни можуть використовувати альтернативи тим послугам чи продуктам, що контролюються урядом окремих країн.

Вітчизняна економіка за останні десятиліття також зазнала впливу цифровізації та проникнення інформаційних технологій у всі сфери життя, зокрема державне управління, економіку, підприємництво і торгівлю. Так, зокрема за останні 10 років відбувся ріст кількості користувачів мережі Інтернет за даними консалтингової компанії UI Factum Group (рис.).

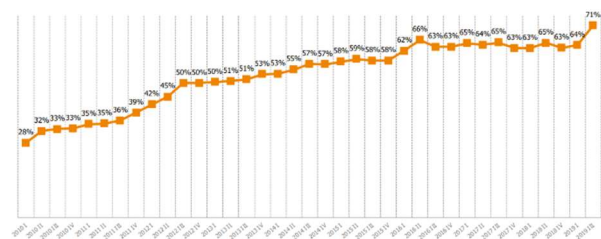

Рис. Динаміка кількості користувачів Інтернет в Україні

Джерело [15]

Зростання кількості постійних користувачів Інтернет (абонентів, які використовують мережу Інтернет регулярно, не менше 1 разу на місяць) супроводжується зростанням кількості онлайн-транзакцій при купівлі товарів та послуг, а також розповсюдженням інтернет-магазинів та маркетплейсів (OLX, Rozetka, Allo, Prom, тощо).

За останні 15 років в Україні бурхливого розвитку набуло інтернет-підприємництво та

розвивається сфера IT-послуг (розробка, інтеграція, тестування програмного забезпечення). До моменту повномасштабного вторгнення IT сфера відзначалась стрімкою динамікою зростання. Міжнародні софтверні компанії відкривали представництва в Україні, зростала якісна та кількісна пропозиція центрів по навчанню – від початкових курсів серед приватних компаній до адаптації програм державних закладів вищої та професійної освіти. Однак з повномасштабним вторгненням РФ в Україну відзначається тенденція до міграції фахівців в країни Європи та світу. В подальшому, IT сфера має стати одним з локомотивів науково-технічного прогресу та економічного зростання в Україні.

Цифровізація державних послуг та управління також є одним із динамічних секторів, розвиток котрих впливає на економічне зростання та інвестиційну привабливість країни. Розробка цифрового порталу державних послуг «Дія» стало початком якісних змін у наданні державних послуг і слугує прикладом успішної трансформації на світовому рівні. Завдяки цифровізації та впровадженні цифрових технологій в державному управлінні, користувачі та громадяни отримали зручний віддалений доступ до багатьох послуг, надання котрих вимагало чимало часу в минулому. Рівень фінансової та громадської інклюзії підвищують цифрові державні портали та реєстри – це можливість доступу до даних та послуг, а також участь в прийнятті рішень через петиції, голосування та інші інструменти.

Розвиток FinTech компаній та стартапів може стати для України вектором подальшого розвитку IT галузі, як один з напрямків фінансового сектору, що найбільш динамічно розвивається. Прикладом може стати Монобанк, послуги та формат їх надання котрого став прикладом не лише на внутрішньому, але і на міжнародному ринку.

Подальший економічний розвиток України в контексті цифрової трансформації є комплексним процесом, котрий вимагає всеохоплюючого управлінського підходу та має базуватись на наступних засадах:

- рівний доступ до цифрових платформ та інструментів для всіх громадян, широке впровадження цифрової інклюзії;
- розвиток технологічної інфраструктури з проникненням широкосмугового доступу в усі населені пункти та території України для забезпечення рівного доступу;

- впровадження новітніх цифрових технологій в усі сфери життя – від економіки та державного управління до сфери соціального забезпечення;

- відкритості для міжнародних партнерів, інституцій та інвесторів з метою орієнтації на передовий європейський та світовий рівень і подальшою інтеграцією в ЄС.

Висновки. Цифровізація та інноваційні інформаційні технології безумовно стали рушійною силою глобалізаційних змін на початку XXI століття і впевнено окреслили вектор розвитку суспільства на довгу перспективу. IT-галузь відзначається стрімким зростанням на протязі останніх років, а поява міжнародних IT-гігантів та їх капіталізація однозначно свідчать про «цифрове» майбутнє, котре очікує людство. Можливості обміну, створення та аналізу інформації, аналізу великих обсягів даних та сама сутність цифрових продуктів спровокували появу нових ринків, сфер бізнесу та підходів до управління. Трансформаційних змін зазнала економіка, що упевнено переходить на цифрові принципи.

Однак виклики нового часу, пов'язані із використання новітніх технологій, спричиняють низку потенційно загрозливих проблем, які також потребують вирішення. Серед них автоматизація праці і загрози зростання рівня безробіття, кібер-безпека та охорона даних, а також істотні зміни в глобальному розподілі капіталів, де на перше місце виходить Азійський регіон.

Україна, котра на державному рівні впевнено встала на шлях цифровізації, та навіть попри повномасштабні військові дії, все ж демонструє правильність обраного шляху. Про це свідчить як економічне зростання до початку 2022 року, так і сучасний інвестиційний клімат в країні.

Подальше впровадження принципів цифрової економіки навіть у контексті воєнного часу має відбуватись в усіх сферах життя, відкриваючи нові можливості для суспільного розвитку та економічного зростання. Прикладом цього можуть слугувати як країни азійського регіону так і розвинені країни Європи та світу, які пройшли шлях цифровізації та упевнено розвивають свою економіку саме завдяки новітнім технологіям.

Література

1. Tapscott D. *The Digital Economy. Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence*. New York: McGraw-Hill, 1995. 345 p.
2. *Innovation Nation. Science and Technology in 21st Century*. Japan. 2007. Carin Holroyd, Ken Coates. PALGRAVE MACMILLAN. DOI 10.1057/9780230599451.
3. Dahlman C. *Technology, globalization, and international competitiveness: Challenges for developing countries. Development for the 21st Century: Sustainable Development Perspectives*. New York: UN DESA, 2007. p. 29-83.
4. Negroponte N. *Being Digital* / N. Negroponte. – New York: Alfred A. Knopf, Inc.; Vintage Books, 1996.
5. Пантелеєва Н.М., Колодій С.Ю., Ребрик М.А. *Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства: монографія*. К.: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 299 с.
6. Філіппов В.Ю. *Управління розвитком підприємництва за імперативами сталого розвитку в інформаційно-інноваційній економіці: системно-інтегрований підхід*. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt), 2020. – 489 с.
7. Македон В. В., Ільченко Н. О. Кон'юнктура світового ринку ІТ-послуг в умовах економіки 4.0. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8525>
8. Bloomberg J. *Digitization, Digitalization, And Digital Transformation: Confuse Them At Your Peril*. Recived from: <https://www.forbes.com/sites/jasonbloomberg/2018/04/29/digitization-digitalization-and-digital-transformation-confuse-them-at-your-peril/#1e1fe3d02f2c>.
9. Карчева Г.Т., Огородня Д.В., Опенька В.А. *Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. Фінансовий простір*. 2017. №3(27). С. 13–21.
10. *Digital transformation: online guide to digital business transformation // i-SCOOP*. https://www.i-scoop.eu/digitaltransformation/#Te_digital_transformation_economy_DX_moves_to_the_core_of_business.
11. *The new dynamics of financial globalization / 2016 p.* Режим доступа: URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/the-new-dynamics-of-financial-globalization>
12. Makedon V., Drobyazko S., Shevtsova H., Maslosh O., Kasatkina M. *Providing security for the development of high-technology organizations. Journal of Security and Sustainability Issues*. 2019. 8(4). pp. 1313-1331. [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4\(18\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4(18))
13. Єлісеєва Л.В. Вплив інформатизації та цифровізації економіки на трансформацію соціального капіталу. *Ефективна економіка*. 2019. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7429>
14. Піжук О. І., Муравйов В.С., 2020. Економічні та соціальні наслідки цифровізації національного господарства. *Економічний простір*. №163, 2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/163-10>.
15. UI Factum Group. *Проникнення Інтернету в Україні. Жовтень 2019 року*. URL: https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_usta_novchyh_doslidzhen_iii_kvartal_2019_roku.pdf

References

1. Tapscott D. *The Digital Economy. Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence*: McGraw-Hill, 1995. 345 p.
2. *Innovation Nation. Science and Technology in 21st Century*. Japan. 2007. Carin Holroyd, Ken Coates. PALGRAVE MACMILLAN. DOI 10.1057/9780230599451.
3. Dahlman C. *Technology, globalisation, and international competitiveness: Challenges for developing countries. Development for the 21st Century: Sustainable Development Perspectives*. New York: UN DESA, 2007. p. 29-83.
4. Negroponte N. *Being Digital* / N. Negroponte. - New York: Alfred A. Knopf, Inc.; Vintage Books, 1996.
5. Panteleieva N.M., Kolodii S.Y., Rebryk M.A. *Digital economy as a key trend in the development of post-industrial society: monograph*. Kyiv: University of Banking, 2019. 299 s.
6. Filippov V.Y. *Management of entrepreneurship development according to the imperatives of sustainable development in the information and innovation economy: a system-integrated approach*. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt), 2020. 489 p.
7. Macedon V. V., Ilchenko N. O. *The situation on the world market of IT services in the conditions of economy 4.0. Effective economy*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8525>.
8. Bloomberg J. *Digitisation, Digitalisation, And Digital Transformation: Confuse Them At Your Peril*. Retrieved from: <https://www.forbes.com/sites/jasonbloomberg/2018/04/29/digitization-digitalization-and-digital-transformation-confuse-them-at-your-peril/#1e1fe3d02f2c>.
9. Karcheva G.T., Jgrodnyia D.V., Openka V.A. *Digital economy and its impact on the development of the national and international economy. Financial space*. 2017. №3(27). С. 13-21.
10. *Digital transformation: online guide to digital business transformation // i-SCOOP*. URL: https://www.i-scoop.eu/digitaltransformation/#Te_digital_transformation_economy_DX_moves_to_the_core_of_business.
11. *The new dynamics of financial globalisation / McKeansy Global Institute study - 2016*. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial->

- services/our-insights/the-new-dynamics-of-financial-globalization.
12. Makedon V., Drobyazko S., Shevtsova H., Maslosh O., Kasatkina M. Providing security for the development of high-tech organisations. *Journal of Security and Sustainability Issues*. 2019. 8(4). pp. 1313-1331. [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4\(18\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4(18))
  13. Eliseeva L.V. The impact of informatisation and digitalisation of the economy on the transformation of social capital. *Effective eco-economics*. 2019. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7429>.
  14. Pizhuk O.I., Muravyov V.E., 2020. Economic and social consequences of the digitalisation of the national economy. *Economic space*. №163, 2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/163-10>.
  15. UI Factum Group. Internet penetration in Ukraine. October 2019. URL: https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_usta_novchyh_doslidzhen_iii_kvartal_2019_roku.pdf

Kyrylenko S.V. Determinants of innovative development in the context of the digital economy and financial sector transformation

The presented work states that innovative development in the context of the digital economy and the transformation of the financial sector depends on numerous determinants that create conditions for the creation and implementation of innovative technologies and approaches. Thanks to the development of communications and communication technologies - cellular, satellite, broadband and wireless technologies, the process of digitalization of society began. If the global Internet network opened the way for the exchange of information, then modern technologies embodied in the spread of personal means of communication - smartphones and personal computers - have changed the very process of obtaining, exchanging and using information. The impact of digitization and informatization of society on economic growth occurred

with the simultaneous transformation of approaches to data processing, their accumulation, and changes in the paradigm of trade and economic relations. To build a sustainable digital economy and achieve economic growth, it is necessary to identify and analyze digitalization trends in various spheres of life and identify potential opportunities for further development. The purpose of the article is to analyze the stages of development of globalization processes and the impact of digitalization on them, to determine the main consequences of the introduction of digital technologies in the economy, production and other areas, as well as to analyze trends and prospects for the further development of the domestic economy and business in the context of the implementation of the principles of the digital economy and their advantages. The author analyzes the trends in the development of globalization processes in the world economy and how digital transformation affects international development. The article presents the main stages of global transformations caused by digitalization, as well as the impact of digital transformation on the economy. The benefits of implementing the principles of the digital economy and the risks caused by the change in the economic paradigm in the context of digitalization of all spheres of our life are considered. These determinants interact and influence innovative development in the digital financial sector. Taking these factors into account allows you to create effective strategies for successful transformation and implementation of digital innovations in the financial sphere.

Keywords: digitization, globalization changes, digital economy, digital technologies, globalization, financial instruments, high-tech market, innovative development.

Кириленко Сергій Вікторович – к.е.н., старший викладач кафедра підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету.